

Ghid de bune practici în situații de risc
pentru uzul bibliotecilor publice

Acest Ghid a fost realizat prin contribuția membrilor
Grupului Impact:

Vlăduț Andreescu, Biblioteca Județeană „*Ion Heliade Radulescu*” Dâmbovița

Marcel Chiranov, Fundația IREX

Corina Ciuraru, Biblioteca Județeană „*Panait Istrati*” Brăila

Lăcrămioara Cocuz, Biblioteca Județeană „*I.G. Sbiera*”
Suceava

Virgil Cojocaru, Biblioteca Județeană “*G. T. Kirileanu*” Piatra
Neamț

Mihail Grinea, Biblioteca Județeană “*Gheorghe Asachi*” Iași

Constantin Mitucă, Biblioteca Județeană “*Christian Tell*”
Gorj

Ruxandra Moașa Nazare, Biblioteca Județeană „*George Barițiu*” Brașov

Floarea Elena Moșoiu, Biblioteca Județeană „*Octavian Goga*” Cluj

Delia Pantea, Biblioteca Județeană „*Gheorghe Șincai*” Bihor

Ștefan Pleșoianu, Biblioteca Județeană „*Ioan N. Roman*”
Constanța

Florica Pop, Biblioteca Județeană „*I. Scipione Bădescu*”
Sălaj

Mihaela Racovițeanu, Biblioteca Județeană „*Ștefan Bănulescu*” Ialomița

Valentin Smedescu, Biblioteca Județeană “*Antim Ivireanu*”
Vâlcea

Nicoleta Trașcă, Biblioteca Județeană “*Alexandru și Aristia Aman*” Dolj

Nicoleta Vasi, Biblioteca Județeană Timiș

**Ghid de bune practici
în situații de risc
pentru uzul bibliotecilor publice**

PROILAVIA
Brăila, 2011

Tehnoredactare: **Cerasela Georgescu**

Coperta: **Mihai Ichim**

Caricaturi: **Costel Pătrășcan**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ghid de bune practici în situații de risc pentru uzul bibliotecilor
publice / red.: Corina Ciuraru, Delia Pantea, Florica Pop, ... –

Brăila : Proilavia, 2011

ISBN 978-606-92699-7-8

I. Ciuraru, Corina (red.)

II. Pantea, Delia (red.)

III. Pop, Florica (red.)

027.5

Editura **Proilavia**

Calea Călărașilor nr.52,

Brăila, 810010

tel/fax: 0239 619590

ISBN 978-606-92699-7-8

*Colaborarea bibliotecarului cu autoritățile locale este mereu importantă, dar este crucială mai ales în perioadele cu probleme economice. România a trecut prin una dintre cele mai dificile perioade economice din ultimii 20 de ani, bugetele multor servicii publice fiind reduse sever. Cu toate acestea, multe biblioteci publice au rezultate deosebite datorită eforturilor unor bibliotecari remarcabili care au decis să împărtășească experiența lor într-o manieră foarte convingătoare. Sunt încântată de faptul că **Grupul Impact** a reunit aceste soluții pentru a le împărtăși tuturor bibliotecilor din România. Acest grup a decis să prezinte modalități în care bibliotecile pot continua să ofere servicii de calitate, pe măsura nevoilor comunității. Aceste eforturi reprezintă un pas important pentru sustenabilitatea serviciilor moderne de bibliotecă.*

*Știm că activitatea desfășurată în România, precum și cea din alte țări cu proiecte **Global Libraries** finanțate de **Fundația Bill & Melinda Gates** vor reprezenta un exemplu pentru alte biblioteci din întreaga lume.*

Deborah Jacobs
Director, Programul Global Libraries
Fundația Bill & Melinda Gates

*Efortul susținut al bibliotecarilor voluntari care formează **Grupul Impact** și care reprezintă 15 biblioteci județene a contribuit la finalizarea acestui Ghid excepțional care va oferi tuturor bibliotecarilor din țară o fărâmbă de speranță și o direcție de acțiune în mijlocul problemelor economice dificile cu care se confruntă România.*

*În efortul de a comunica cu bibliotecile locale, **Grupul Impact** a decis ca acest Ghid să fie prima lor realizare colectivă. **IREX** are convingerea că în anii următori **Grupul Impact** va continua să creeze alte materiale care vor fi de real folos bibliotecarilor.*

Paul Andre-Baran,
Director, Programul Biblionet
Fundația IREX Romania

De ce “Grupul Impact”?

Biblionet este interesat ca după finalizarea programului și dispariția echipei *IREX*, bibliotecile publice din România să continue să utilizeze cât mai multe dintre procedurile și instrumentele de lucru create în timpul implementării Biblionet. Scopul acestui grup este să înțeleagă care dintre aceste instrumente și proceduri de lucru sunt viabile, care trebuie adaptate pentru a răspunde mai bine nevoilor bibliotecilor publice din România. Acest demers necesită pregătire și muncă susținute, motiv pentru care acest grup a început activitatea cu mult înaintea finalului programului Biblionet.

În vara anului 2010 *IREX* a invitat mai mulți bibliotecari, totuși acționând ca și *Coordonatori Județeni ai programului Biblionet*, să constituie un grup, pe baza de voluntariat, care să ajusteze instrumentele și procedurile de lucru ale programului, să creeze altele noi care ar fi utile și necesare bibliotecarilor din bibliotecile publice. Răspunsul a fost foarte încurajator, fiind astfel evident că în rândul *Coordonatorilor Județeni ai Biblionet* există un nucleu de profesioniști entuziaști care doresc să contribuie la modernizarea bibliotecilor publice, care sunt nerăbdători să-și împărtășească experiența profesională și în același timp să-și însușească noi abilități de management utile în munca lor. Astfel a luat naștere **Grupul Impact**.

Când am putea spune că Grupul Impact a fost un succes?

Dacă la câțiva ani după finalizarea programului *Biblionet* orice bibliotecar sau orice persoană care a lucrat în echipa largită *Biblionet* va putea recunoaște o anumită procedu-

ră de lucru, un chestionar, un serviciu nou etc., ca parte a instrumentelor dezvoltate în timpul programului.

Aceasta sperăm că va fi recunoașterea efortului acestui grup și va fi confirmarea faptului că efortul din timpul programului *Biblionet* a fost util bibliotecarilor, că aceștia au înțeles beneficiile modernizării bibliotecii și a modului în care acestea funcționează. Totodată aceasta va fi confirmarea faptului că programul *Biblionet* implementat de echipa *IREX* a fost sustenabil.

Primul pas

La a doua întâlnire a *Grupului Impact* care a avut loc în august 2010 ne-am propus să discutăm modul în care criza economică afectează sau poate afecta, activitatea bibliotecilor publice din România și care ar putea fi soluțiile pentru a preîntâmpina influența negativă a situației economice. Scopul era crearea unui material care să fie util tuturor bibliotecarilor în situația în care s-ar fi confruntat cu probleme similare. Speranța tuturor era că vor fi cât mai puțini cei care vor avea nevoie de acest *Ghid*, dar chiar și în situația în care doar o singură bibliotecă ar utiliza cu succes informațiile din acest *Ghid*, vom putea spune că a meritat efortul creării unui document cât mai concis, clar și ușor de utilizat .

Argument

Pentru a veni în ajutorul bibliotecilor care sunt afectate de criza economică, cât și pentru a încerca prevenirea efectelor crizei asupra bibliotecilor publice din România, la inițiativa *IREX* a luat ființă un grup format din specialiști ai bibliotecilor județene incluse în programul *Biblionet*, menit să elaboreze un plan strategic de intervenție pentru managementul riscurilor și situațiilor dificile. Acest grup, bazat pe muncă voluntară, și-a propus să urmărească impactul evoluțiilor sociale asupra bibliotecii, să analizeze problemele și să propună soluții ce pot fi adoptate și aplicate de bibliotecari în propriile biblioteci publice. Scopul **Grupului Impact** este acela de a crea un set de instrumente de lucru utile pentru breasla bibliotecarilor, care să poată fi folosite cu succes și să ajute la bunul mers al instituțiilor noastre.

Îndrumarul de față se dorește a fi un sprijin pentru toate bibliotecile publice care se confruntă cu diverse greutăți în funcționare, adresându-se, cu precădere, celor din mediul orășenesc și rural, care, așa cum se știe, sunt afectate într-o măsură mai mare decât cele județene.

S-a procedat la identificarea și clasificarea problemelor întâmpinate de bibliotecile publice, s-au propus soluții care deja au fost aplicate și au dat roade în județele de unde provenim și s-au prezentat exemple elocvente care să susțină cele afirmate. Am considerat util să enumerăm câteva date de contact astfel încât, dacă există dorința de a afla mai multe amănunte, să venim în sprijinul celor interesați.

Lucrarea de față este doar un îndrumar, oferă diverse variante de lucru, nu se poate substitui legilor în vigoare și credem cu tărie că, înainte de orice măsură tranșantă și ultimativă, trebuie mai întâi încercate **toate posibilitățile de rezolvare amiabilă a problemei, prin bună comunicare, cu răbdare și tact**. Toate soluțiile prezentate trebuie aplicate gradat, în funcție de amploarea incidentului, însă e bine să se cunoască faptul că impactul cel mai puternic și o rată de succes mărită sunt date mai ales de dialogul între părțile

implicate și nu de soluțiile de forță. Doar când se epuizează această cale a dialogului trebuie apelat la metodele pe care le oferă legea.

Fiecare bibliotecar trebuie să-și cântărească șansele cu mare obiectivitate, să afle și alte păreri decât ale celor implicați direct în conflict și să tragă concluzii realiste asupra situației pe care o reclamă.

Nu avem pretenția că am acoperit toate problemele cu care se confruntă bibliotecile publice din România, nici că am găsit soluții pentru toate, însă combinând experiența unor biblioteci din toate colțurile țării, credem că, în mare parte, am reușit să identificăm cele mai multe răspunsuri la eventualele întrebări pe care și le-ar putea formula un bibliotecar în impas.

E posibil ca la lecturarea *Ghidului*, o parte din soluțiile propuse să fie familiare cititorului, însă meritul lucrării nu este descoperirea unor rezolvări miraculoase, ci adunarea celor existente, mai mult sau mai puțin cunoscute, într-un singur material, astfel încât cei interesați să aibă o imagine cât mai amplă asupra tipurilor de probleme ce se pot ivi.

Ca o recomandare generală, pe care considerăm că nu are rost să o repetăm pe parcursul *Ghidului*, în cazul în care apare o situație de risc e bine să fie adusă cât mai repede în atenția celor care vă pot ajuta: bibliotecile județene, dacă e vorba de orășenești sau comunale, și/sau *Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România*, apelând la datele de contact existente pe site-ul www.anbpr.org.ro. Numai colaborând putem învinge mai ușor greutățile!

Dorim să cunoaștem opiniile celor care au parcurs acest *Ghid*, măsura în care a fost de folos, eventualele sugestii și observații, care pot contribui la apariția unei ediții îmbunătățite. Prin urmare, deoarece pentru noi reacția celor care vor parcurge lucrarea de față este foarte importantă, așteptăm impresiile la adresa de e-mail: grup_impact@yahoo.com.

Încheiem cu dorința ca fiecare bibliotecar să ajungă să-și însușească ideile conținute în acest *Ghid*, dar și cu speranța că nu va traversa o perioadă de criză în care să aibă nevoie de acestea!

Grupul Impact

I. Probleme de personal

1. Descriere

Desființarea postului, transformarea încadrării bibliotecarului în referent, funcționar public, reducerea normei, pensionarea forțată urmată de neangajarea altui bibliotecar, bibliotecar pasiv, care nu oferă servicii eficiente și își pune în pericol locul de muncă, transferul atribuțiilor de bibliotecă asupra altui salariat al primăriei care nu îndeplinește practic munca de bibliotecă, sunt cazuri care au fost întâlnite în diverse biblioteci publice din țară.

Trebuie spus un lucru esențial de la bun început: ***bibliotecarii își pot susține cauza doar dacă sunt activi, dinamici și implicați***. Un bibliotecar lipsit de motivație pentru munca și postul său trebuie îndrumat de colegii de la Biblioteca Județeană sau de către colegii bibliotecari cu același statut ca și al său, prin implicarea în activități și sarcini care să îi schimbe atitudinea. Numai cu un astfel de personal, bine pregătit profesional, pasionat și implicat în viața culturală și socială a comunității, bibliotecile pot funcționa pe măsura nevoilor comunitatii. Aceste cerințe minime sunt necesare și la nivel de management de bibliotecă.

2. Soluții identificate

2.1. Acțiuni preventive

a. În cazul bibliotecilor comunale, conform legislației în vigoare (*Legea Bibliotecilor, nr. 334/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Art. 48, Art. 58; Ordonanța de Urgență nr. 63/2010, Art. III, (6)- cu adresă la Legea*

132/2005) nu este permisă desființarea serviciului public de bibliotecă, iar orice modificare care afectează o bibliotecă publică fără personalitate juridică, se face numai cu avizul bibliotecii cu rol de coordonare metodologică, respectiv Biblioteca Județeană. Bibliotecarul trebuie să cunoască acest lucru și să-l semnaleze administrației locale.

b. Pentru cazurile în care primăria ar trebui sau dorește să angajeze personal și solicite bază legală pentru a face acest lucru, *Ordonanța de Urgență nr. 63/2010, Anexa 1, punctul 4* prevede:

*În cazul în care **unitatea/subdiviziunea administrativ-teritorială implementează proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile**, atunci la Numărul maxim al posturilor rezultat în urma aplicării prevederilor de la punctul 1, punctul 2 și punctul 3, după caz, **se adaugă, numai pentru perioada implementării proiectelor, numărul posturilor corespunzător din următorul tabel:***

Numărul maxim al posturilor care se poate adăuga pentru unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale care implementează proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile

<i>Nr. crt.</i>	<i>Grupe în funcție de valoare totală a proiectelor în curs de implementare</i>	<i>Numărul posturilor</i>
0	1	2
1	Până în 50.000 euro	2
2	Între 50.001 euro și 500.000 euro	3
3	Între 500.001 euro și 3.000.000 euro	5
4	Între 3.000.001 euro și 10.000.000 euro	8
5	Peste 10.000.000 euro	10

Această prevedere încurajează scrierea proiectelor, iar în cazul concret al programului Biblionet este o șansă foarte bună de a angaja personal, chiar dacă acest lucru e valabil numai pentru perioada derulării programului. Până la încheierea implementării unor astfel de programe/ proiecte sunt șanse ca biblioteca să demonstreze comunității și administrației **importanța sa socială**, precum și faptul că **fără bibliotecar/bibliotecari nu se pot oferi servicii comunității**, iar atunci e posibil ca postul să devină permanent, dacă legislația o permite și autoritățile o susțin.

c. Bibliotecile care au fost cuprinse în programul Biblionet au garantat (prin *Scrisoarea de angajament*) susținerea postului de bibliotecar cu normă întreagă, deci se poate face apel la acest act. În acest fel reamintim Administrației Publice promisiunea făcută la includerea în Biblionet.

d. Biblioteca Județeană trebuie să susțină cauza bibliotecii publice locale deoarece aceasta este biblioteca unei comunități, accesibilă tuturor, cu activități multiple și un program care satisface nevoile locuitorilor. Reprezentanții Bibliotecii Județene pot participa la ședințele Consiliului Local sau pot contacta direct consilierii locali care apreciază importanța unei astfel de instituții.

***Brașov:** La Biblioteca orășenească Victoria, Consiliul Local a propus deființarea postului. La memoriul bibliotecarei s-au adăugat adresa Bibliotecii Județene Brașov și un tabel de semnături din partea întregului personal, susținând cauza bibliotecarei. Coordonatorul programului Biblionet pentru județul Brașov a luat legătura telefonic cu consilierii care comunicașeră numărul mobilului pe situl primăriei și au avut loc discuții, fiecare expunându-și propriile motive. Efectul nu a fost cel scontat, postul tot s-a desființat

În decembrie 2010 după ce biblioteca intrase în Biblionet și avea succes, însă în acea ședință au existat doar patru abțineri față de una cum fusese în ședința precedentă, în favoarea bibliotecii. A avut un efect minor. dar a avut.

În fața argumentelor autorităților de a susține biblioteca școlară sau Centrul de Informare într-o comunitate mică, biblioteca județeană trebuie să sublinieze importanța și accesibilitatea bibliotecii publice și să convingă autoritățile să acorde suport și resurse acestea. Uneori, este necesar ca

reprezentanților administrației locale să le fie explicat că biblioteca școlară oferă și dezvoltă servicii doar **pentru elevi și numai biblioteca publică este în slujba întregii comunității**; expresii precum că „*numai copiii citesc*” sunt adresate mai ales din cauză că biblioteca publică (poate) nu a fost finanțată, nu s-a dezvoltat și nu a funcționat așa cum ar fi trebuit sau nu i se cunoaște menirea.

Dacă este informat, Consiliul Județean poate să intervină pentru a salva o bibliotecă din județul respectiv.

De asemenea, este utilă participarea la dezbateri și a grupului de sprijin constituit din “prieteni bibliotecii”, cetățeni din comunitate care susțin activ biblioteca (pentru înființarea unui astfel de ONG, vezi site-ul: www.bjs.ro, Asociația *Prieteni Bibliotecii*, documente).

Pentru a evita situația unor angajări formale, Biblioteca Județeană trebuie să se implice prin asigurarea asistenței în stabilirea unor repere pentru formarea profesională a bibliotecarului, planul de activități pe următoarele luni sau gama de servicii care poate fi oferită în biblioteca respectivă.

e. Bibliotecarii trebuie să fie implicați în scrierea și implementarea unor proiecte cu finanțare externă care să permită atât câștigarea prestigiului, dar și plata unor salarii (care ar fi și stimulative). Astfel și-ar asigura stabilitatea postului într-o măsură mult mai mare. Prin colaborarea permanentă cu partenerii județeni, prin dobândirea de abilități în scrierea de proiecte, prin implicarea în implementarea unor programe, bibliotecarul va avea doar beneficii: financiare, vizibilitate, susținere din partea comunității, credibilitate. Toate proiectele, programele și serviciile noi aduc un plus de valoare și recunoaștere bibliotecii în comunitate, astfel încât putem să presupunem că vor fi susținute de către partenerii locali sau județeni.

f. Bibliotecarul poate să se folosească de orice proiect câștigat pentru a evidenția resursele atrase și potențialele create; poate totodată să colaboreze cu departamentul de strategii și programe al Consiliului Județean sau primăriei

pentru activități comune. În același timp toți membrii comunității, precum și ai autorităților publice locale ar trebui să fie informați periodic asupra numărului mare de utilizatori care vin la bibliotecă, asupra utilității serviciilor oferite, să li se relateze povești de succes despre cum au izbutit oamenii să își rezolve o problemă personală apelând la bibliotecă ș.a.

g. Bibliotecarul trebuie să comunice eficient cu toate persoanele și departamentele din primărie: primar, viceprimar, consilieri, secretar, contabilitate și resurse umane, serviciu sau compartiment de dezvoltare, strategii și programe, precum și cu școala, biserica etc. Acest lucru se realizează prin implicarea acestora în toate activitățile bibliotecii. Solicitarea ajutorului, asistenței sau consultanței directe pentru mici probleme ale bibliotecii este cea mai bună metodă de a-i face pe aceștia să se simtă aproape de bibliotecă.

Bibliotecarul trebuie să facă cunoscută munca sa precum și rezultatele ei, informând permanent autoritățile și comunitatea (verbal, rapoarte scrise, prin mass media, colaborare la ziarul localității, colectarea impresiilor utilizatorilor în caietul special, folosind mijloacele de promovare online etc.)

h. Biblioteca Județeană trebuie să informeze periodic autoritățile asupra activităților și performanțelor bibliotecarului și să mențină o bună relație cu autoritățile locale. Aceste informări pot fi trimestriale, pentru fiecare comună separat și/sau anuale, eventual să contină o ierarhizare a bibliotecilor din județ. Este binevenit ca aceste materiale de informare să se suprapună cu niște sărbători ori termene importante: martie - primavară și mărțișor; iunie - vacanța, sfârșitul unei perioade de muncă; octombrie - Ziua recoltei; decembrie - Crăciun și Anul Nou, moment de bilanț sau orice altă oportunitate care poate fi de impact pentru o anumită comunitate. De asemenea, poate pune la dispoziția primăriei modele privind *Fișa postului pentru bibliotecar*, *Planul de activități*, *Planul de buget*, din care să reiasă complexitatea activităților și atribuțiilor bibliotecarului.

***Iași:** Au fost trimise la primării modele de *Regulament de Organizare și Funcționare a bibliotecii, Fișa postului, Plan activitate, Plan buget, Evaluări anuale ale activității bibliotecarului* cu recomandarea acordării unei trepte profesionale, *Tematica de îndrumare și evaluare a activității bibliotecii* urmată de metodist în vizitele sale. (vezi Anexe)

i. Biblioteca Județeană trebuie să țină legătura și să anunțe: Consiliul Județean, Prefectura, ANBPR, IREX în momentul sesizării unor situații de risc.

j. În situații limită, bibliotecarul poate prelua activități conexe din primărie, cum ar fi Arhiva; aceasta poate fi organizată ca orice colecție de documente, într-o perioadă de timp de ordinul săptămânilor, iar apoi, o dată pe săptămână, în decursul a câtorva ore, bibliotecarul eliberează documentele solicitate. De asemenea, poate prelua activitățile de informare a cetățenilor privind diverse acte legislative sau proceduri de obținere a unor drepturi (alocații), de completare a unor tipizate, degrevând de aceste atribuții pe alți angajați ai primăriei.

***Iași:** În comunele Dobrovăț (un singur sat, în jur de 1.000 locuitori) și Lungani, bibliotecarul se ocupă și de arhiva primăriei.

2.2. Acțiuni post factum

a. Bibliotecile județene, în caz de reduceri de personal din diverse motive, pot recurge la următoarele: reorganizarea secțiilor și serviciilor; adaptarea programului de activitate și funcționare; rotirea personalului prin mai multe secții sau servicii.

b. În cazul bibliotecilor publice locale se recomandă demararea discuțiilor cu autoritățile publice locale în vederea reînființării postului, biblioteca județeană având rol de mediator.

***Sălaj:** În comuna Hereclean, bibliotecara s-a transferat pe un alt post, biblioteca fiind cuprinsă în programul Biblionet, runda a II-a; Biblioteca Județeană a avut inițiativa dialogului pe această temă cu autoritățile, s-a organizat imediat concurs și postul a fost ocupat. În comuna Măeriște, bibliotecara s-a pensionat, iar comunitatea era nemulțumită de închiderea temporară a bibliotecii cu servicii moderne încă din 2009. După discuții cu autoritățile locale, s-a găsit o soluție provizorie (detașarea unui angajat al primăriei), urmând să se organizeze concurs pentru ocuparea postului.

În legislația amintită mai sus, atât *Legea Bibliotecilor*, cât și *Ordonanța de Urgență 63/2010* se specifică foarte clar că nu trebuie să se recurgă la „desființarea serviciului public”. Unde există un singur bibliotecar, iar acesta se pensionează, imediat se poate organiza concurs. De pildă, în comuna Chieșd, pensionarea a fost urmată de angajare (biblioteca fiind cuprinsă acum în programul Biblionet); în comuna Fildu de Jos urmează pensionarea, biblioteca nu este încă inclusă în programul Biblionet, dar autoritățile au fost de acord să organizeze concurs pentru a putea beneficia și ei de facilitățile programului Biblionet pentru biblioteci, iar primarul a venit foarte des la Biblioteca Județeană, pentru a se informa asupra demersurilor necesare.

În comunele Zalha, Letca, Sînmihaiu Almașului, momentan nu este ocupat postul de bibliotecar; autoritățile, după ce au fost contactate de către reprezentanții Bibliotecii Județene, au fost încântate de oportunități, au păstrat posturile și se va organiza concurs, astfel încât în 2011 respectivele biblioteci vor fi incluse în toate programele și proiectele.

***Brăila:** În comuna Mircea-Vodă, locul bibliotecarei, care s-a pensionat, a fost luat de angajata primăriei care se ocupa de centrul PAPI, acesteia schimbându-i-se încadrarea în bibliotecar, dar păstrându-și ambele responsabilități, Centrul PAPI nefiind foarte departe ca preocupări de Centrul de informare pus la dispoziție de bibliotecă. De foarte mult ajutor a fost faptul că ambele servicii coexistau în aceeași clădire, în două încăperi vecine.

***Iași:** În comuna Victoria și în orașul Târgu Frumos, angajații de la Centrul PAPI au fost disponibilizați, iar centrele, care erau lipite de spațiile ocupate de bibliotecă, au fost alocate bibliotecilor, prin extinderea acestora. Ambele biblioteci au acum centre internet cu 16 – 20 calculatoare. În comuna Heleșteni, cu centru internet nou înființat, bibliotecara a ieșit la pensie, iar după consultări cu primarul, se organizează concurs pentru ocuparea postului.

***Vâlcea:** Ca urmare a demersurilor reprezentantului Bibliotecii Județene, în comunele Gușoeni, Sinești și Zătreni a fost angajat bibliotecar tocmai datorită perspectivei accederii bibliotecilor acestor localități în Programul Biblionet; același lucru urmează să se întâmple și în comunele Golești și Lăpușata.

c. În cazul pensionării legale pe motiv de limită de vârstă, neurmată de angajare, ci doar de decizia de a transfera atribuțiile asupra altui salariat, dar care practic nu este activ în bibliotecă, Biblioteca Județeană poate sesiza prefecturii situația nerespectării obligației de a asigura funcționarea serviciului public de bibliotecă.

d. Livrarea serviciului prin metode alternative: voluntari, alți colaboratori – pe perioade determinate sau pentru completarea normei.

***Suceava:** Pentru redeschiderea bibliotecii locale Mitocul Dragomirnei, Biblioteca Județeană Suceava dorește să sensibilizeze și să implice comunitatea. Biblioteca Județeană a creat parteneriate cu școala din localitatea respectivă și a desfășurat activități comune pentru o perioadă de timp (1 săptămână/ lună). În dotarea bibliotecii județene există un bibliobus dotat cu fond de carte consistent, iar la prima deplasare s-au împrumutat 385 volume de către 245 noi cititori.

La finalul fiecărei deplasări s-au completat de către utilizatorii serviciilor bibliotecii mobile, chestionare din care reieșea necesitatea deschiderii bibliotecii locale. Aparițiile în mass-media locală, numărul persoanelor

interesate de serviciile unei biblioteci publice (chestionare), documentele împrumutate, sunt instrumente puternice pentru a susține redeschiderea bibliotecii locale.

e. Reînființarea postului prin Inițiativa cetățenească – *Legea Administrației publice locale nr. 215/2001 (Art. 109 – 111)*

Imediat ce se ia hotărârea de a desființa un post în Consiliul Local, bibliotecara trebuie să sesizeze Prefectura pentru a nu valida hotărârea, ca fiind nelegală, dar și Biblioteca Județeană, care va sesiza la rândul ei, Prefectura și Consiliul Județean, care au rol de consiliere pentru administrațiile locale. La Iași, Direcția de Resurse Umane de la Consiliul Județean consiliază primăriile în ceea ce privește statul de funcții și organigrama.

Legea Administrației publice locale nr. 215/2001 (extras)

CAP. 7

Inițiativa cetățenească

ART. 109

(1) Cetățenii pot propune consiliilor locale și consiliilor județene pe a căror rază domiciliază, spre dezbateri și adoptare, proiecte de hotărâri.

(2) Promovarea unui proiect de hotărâre poate fi inițiată de unul sau de mai mulți cetățeni cu drept de vot, dacă acesta este susținut prin semnături de cel puțin 5% din populația cu drept de vot a unității administrativ-teritoriale respective.

ART. 110

(1) Inițiatorii depun la secretarul unității administrativ-teritoriale forma propusă pentru proiectul de hotărâre. Proiectul va fi afișat spre informare publică prin grija secretarului unității administrativ-teritoriale.

(2) Inițiatorii asigură întocmirea listelor de susținători

pe formulare puse la dispoziție de secretarul unității administrativ-teritoriale.

(3) Listele de susținători vor cuprinde numele, prenumele și domiciliul, seria și numărul actului de identitate și semnăturile susținătorilor.

(4) Listele de susținători pot fi semnate numai de cetățenii cu drept de vot care au domiciliul pe raza unității administrativ-teritoriale respective, al cărei consiliu local sau județean urmează să dezbată proiectul de hotărâre în cauză.

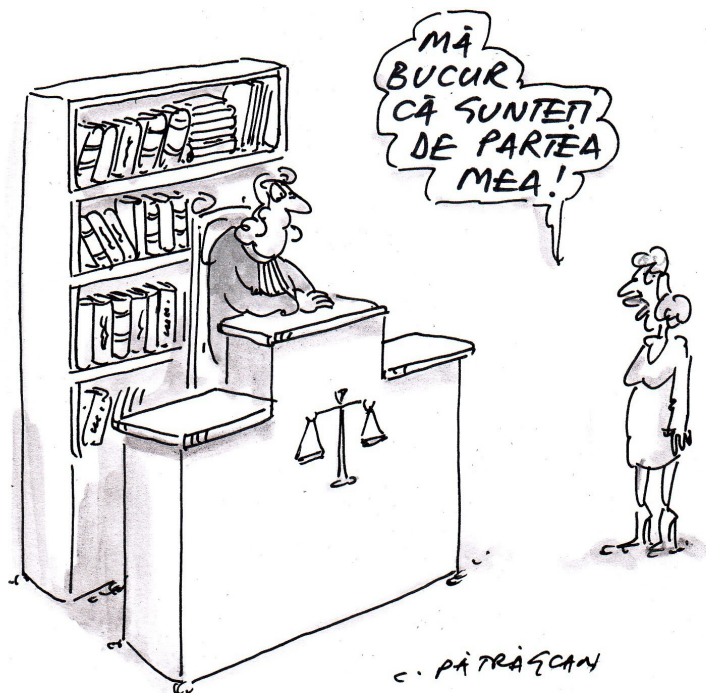
ART. 111

După depunerea documentației și verificarea acesteia de către secretarul unității administrativ-teritoriale, proiectul de hotărâre va urma procedurile regulamentare de lucru ale consiliului local sau județean, după caz.

f. **acționarea în judecată** a Primăriei/Consiliului Local în cazul concedierii abuzive a bibliotecarului pentru restabilirea normalității în ceea ce privește buna funcționare a bibliotecii publice, în care trebuie să activeze un bibliotecar încadrat ca atare, cu norma întregă.

***Vâlcea:** Un memoriu întocmit de către reprezentantul Bibliotecii Județene care se ocupă de îndrumarea bibliotecilor în județ și chiar prezența acestuia în fața Instanței, dacă se impune, schimbă fundamental percepția judecătorului cu privire la nevoia de bibliotecă și de bibliotecar pentru orice comunitate; schimbă implicit “datele problemei”, întâi de toate cu privire la obligativitatea ființării bibliotecii publice în care să lucreze minim un bibliotecar cu normă întregă, bine pregătit profesional, implicat și dedicat comunității ș.a.m.d. Din acest moment, lupta este pe jumătate câștigată, pentru că judecătorul va înțelege mult mai bine, în întreaga dimensiune **abuzul săvârșit împotriva comunității, nu doar a bibliotecarului concediat**, cum i-ar părea la prima vedere unui “neinițiat”.

În totalitatea lui, corpul judecătoresc este alcătuit din oameni care au învățat mult, au citit mult și înțeleg bine cât de importante sunt, în comune și orășele, instituții precum biblioteca și bibliotecarul ("solo librarian" nu este doar un om, un salariat, el însuși este o instituție). Totul este ca bibliotecarul concediat, sprijinit necondiționat de către biblioteca lui județeană, să-i demonstreze magistratului cât de important a fost și este el pentru comunitate. Această situație s-a regăsit în orașul Horezu, comunele Ionești și Ștefănești.

g. În ultimul dintre memoriile adresate instanțelor vâlcene de-a lungul timpului, s-a făcut referire **comparativă** la celelalte localități, biblioteci și bibliotecari din zonă, care intră/au intrat în diverse programe și proiecte, inclusiv în Programul "Biblionet"; prin aceste parteneriate, bibliotecile sunt

dotate cu tehnică și tehnologii care facilitează dezvoltarea de servicii moderne pentru public, bibliotecarii sunt formați și specializați tot mai mult și mai “diversi” etc., deci normalitatea - până și la “vecinii de peste deal” - este că bibliotecile se dezvoltă și cresc în importanță, nu că ele sunt desființate, bibliotecarii fiind concediați.

***Vâlcea:** „(...) *Față de starea de fapt expusă mai sus și dispozițiile legale citate, */Tribunalul constată că în prezenta cauză nu există un caz de forță majoră și de maximă urgență care să justifice (...), prin urmare desființarea postului de bibliotecar este numai formală, având scopul evident de a o concedia pe reclamantă.*

Mai mult, din adresa nr.1692/30 septembrie 2010, emisă de Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, se arată că «în orașele mici, dar mai ales în comune, biblioteca publică a rămas singura instituție de formare (instrucție), informare, documentare, comunicare sau recreere pentru membrii comunității și pentru cei care o vizitează».

Prin urmare, desființarea postului de bibliotecar și implicit a bibliotecii publice nu este în interesul locuitorilor comunei, așa cum susține primarul comunei Ștefănești...”

Citatul de mai sus este un fragment dintr-o hotărâre judecătorească recentă, un caz în care un memoriu către Tribunal (instanța competentă în conflictele de muncă) redactat /semnat/ ștampilat (cu antetul Bibliotecii Județene, evident) contribuie, și el, la salvarea unei biblioteci. **„Desființarea postului de bibliotecar și implicit a bibliotecii publice nu este în interesul locuitorilor comunei”** este formularea care place judecătorilor într-atât, încât simt că trebuie să și-o însușească, să și-o asume ca venind din partea instanței, ceea ce nu poate decât să ne bucure și să ne încurajeze.

***Dâmbovița:** În comuna Ocnița, în urmă cu aproximativ trei ani, postul de bibliotecar este transformat dintr-unul de studii medii într-unul de studii superioare, deși postul era ocupat de aceeași persoană de aproape 20 de ani. Practic, primarul vrea să înlocuiască persoana cu altcineva. Se emite o dispoziție a primarului. Se solicită avizul Bibliotecii Județene. Avizul este nefavorabil, bibliotecara având rezultate deosebite, fiind chiar premiată. Se fac demersuri în contencios administrativ pentru dispoziția dată. Primarul convoacă Consiliul Local care emite o hotărâre în sensul celor dispuse de acesta. Se solicită un nou aviz de la Biblioteca Județeană. Răspunsul directorului de atunci, este că nu poate da aviz pentru ceva ce legea nu permite și că decizia aparține Consiliul Local în virtutea autonomiei locale. Prin Instituția Prefectului se atacă hotărârea respectivă. Se ajunge și cu aceasta în instanță. Ambele procese sunt câștigate de bibliotecar, dar nu se execută, lovindu-ne de rezistența primarului. Justiția își va urma cursul până la rezolvarea conflictului.

3. Listă de contacte cu experiență relevantă

Florica Pop, Sălaj (bjfloricapop@yahoo.com / 0741214464)
Mihail Grinea, Iași (mihail_grinea@yahoo.com / 0758111499)
Ruxandra Nazare, Brașov (ruxandramoasanazare@yahoo.com/0729101779)
Valentin Smedescu, Vâlcea (contact@bibliotecivalcene.ro/0744556201)
Vlăduț Andreescu, Dâmbovița (vladut_andreescu@yahoo.com / 0724477991)

II. Reduceri bugetare

1. Descriere

Bugetele alocate bibliotecilor au fost dintotdeauna insuficiente, însă criza economică a creat situații dramatice pentru unele biblioteci locale. S-au identificat reducerea sau sistarea plății sumelor prevăzute pentru:

- achiziția de publicații
- abonament pentru servicii internet, utilități (curent electric, încălzire etc), chirii
- renovarea sau dotarea bibliotecilor
- cursuri de formare profesională

2. Soluții identificate

a. În primă fază se vor încerca acțiunile de la punctul I, 2.1.

b. Dacă funcționarea bibliotecii este amenințată de pierderea sediului, atunci se poate accepta ca soluție alternativă găzduirea într-un spațiu comun cu alte instituții (cămin cultural, școală etc.)

***Vâlcea:** După ce Biblioteca Publică Locală a comunei Gușoeni-Vâlcea a rămas fără sediu ca urmare a degradării iremediabile a Căminului cultural în care aceasta funcționa, noul primar a oferit bibliotecii publice chiar sala de Consiliu Local a Primăriei; până va fi construit un nou sediu, biblioteca va funcționa în excelente condiții chiar în Primărie, la parter, o dată pe lună ea găzduind și ședințele de Consiliu Local.

c. Pentru perioada rece a anului o alternativă ar fi restrângerea activității într-o încăpere mai mică, realizându-se astfel un consum mai mic de utilități, deci economii financiare.

d. Contracte avantajoase la nivel național sau județean pentru abonarea la Internet, dacă există suficiente cazuri în teritoriu pentru care să se înceapă negocierile. Se poate încerca o negociere pentru o valoare mai mică a contractelor Internet (Romtelecom, RCS&RDS), eventual o sponsorizare pentru modemuri USB ce pot fi folosite în proiecte inițiate de către bibliotecile județene incluse în program.

e. Parteneriat public-privat: diverse firme, dacă sunt contactate, pot pune la dispoziție spații sau pot sponsoriza o serie de cheltuieli (abonament la Internet, lemne etc). Pentru rafturi de carte și mobilier, primăria poate cumpăra materialele (pal melaminat, tăiat la dimensiunile necesare), iar asamblarea mobilierului se face la atelierul școlii sau al Asociației agricole.

***Sălaj:** Primăria și Consiliul Local din două comune (Nușfalău, Coșei) nu au reușit să rezolve problema renovării bibliotecilor din cauza reducerii fondurilor. S-a apelat la comunitate (oameni de afaceri, firme), obținându-se spațiu, renovare, mobilier, astfel încât bibliotecile au fost incluse în programul Biblionet. Modelul lor este preluat acum și de alții.

***Iași:** În comuna Grajduri, un investitor, după ce a primit aprobare să construiască lângă bibliotecă, a construit și pentru bibliotecă încă o încăpere pentru Centrul internet și un grup sanitar interior.

Bibliotecile din Comarna, Țuțora, Tomești aduc anual carte nouă de la Rezerva Națională, iar aspectul colecțiilor este mult îmbunătățit.

Comunele Hărmănești și Valea Lupului, nou înființate, au primit donații de carte și rafturi de la Biblioteca județeană, pentru înființarea noii biblioteci

***Suceava:** Există situații în care furnizorul de Internet sponsorizează conexiunea din cadrul bibliotecii (Biblioteca Municipală Rădăuți). Pentru acces gratuit la Internet există rețea proprie WLAN montată de primărie (Gura Humorului)

f. Se poate realiza o conexiune wireless care poate aparține altei instituții dispusă în vecinătatea bibliotecii. Unele localități dispun de centre PAPI, care au și conexiune la Internet. Un router ar rezolva problema conexiunii la Internet, dacă biblioteca s-ar afla în apropierea unui astfel de centru.

***Brăila:** Primarul comunei Gemenele, în urma unor dificultăți financiare, a reluat plata serviciului Internet după o întrerupere de două luni. În această comună primarul a făcut adevărate sacrificii bănești pentru a aduce Internetul la bibliotecă, plătind un abonament substanțial, pentru că la bibliotecă a fost prima conexiune Internet din localitate

g. Pentru achiziția de documente se recomandă apelarea la Rezerva Națională de Publicații, prin care se pot aduce în bibliotecă 1500 – 2000 volume de carte nouă, o dată la 2 ani

h. În comunele fără bibliotecă, Biblioteca Județeană poate face parteneriat cu Primăria, care să dea spațiu și să înființeze postul, iar Biblioteca Județeană să ofere rafturi și cărți prin proiecte (Ministerul Culturii, edituri, firme etc.) sau din resurse proprii

3. Listă de contacte cu experiență relevantă

Corina Ciuraru, Brăila (corina_ciuraru@bjbraila.ro / 0766600137)

Florica Pop, Sălaj, (bjfloricapop@yahoo.com / 0741214464)

Lăcrămioara Cocuz, Suceava (lacramioara_c68@yahoo.com / 0743013101)

Mihail Grinea, Iași (mihail_grinea@yahoo.com / 0758111499)

Vlăduț Andreescu, Dâmbovița (vladut_andreescu@yahoo.com / 0724477991)

III. Comunicare defectuoasă la diferite nivele

1. Descriere

Comunicarea este de cele mai multe ori cheia rezolvării, sau apariției unor probleme. În cazul bibliotecilor publice, colaborarea și comunicarea se pot desfășura pe mai multe planuri:

- în interior (în cadrul bibliotecii sau între biblioteci, indiferent dacă sunt județene, orașenești sau comunale);
- cu autoritățile județene sau locale;
- în comunitate, cu alte organizații;
- cu utilizatorii serviciilor bibliotecii.

2. Soluții identificate

a. Cea mai comună greșeală de comunicare internă este aceea că membrii managementului presupun că atâta timp cât ei cunosc anumite situații sau informații și ceilalți angajați au cunoștința de ele. Din păcate însă, acest lucru nu este real și mulți dintre angajați nu sunt la curent cu noutățile. Există și cazuri în care managementul nu este informat și nu percepe corect diverse conjuncturi /probleme și, prin urmare, nu le gestionează corect. Aceste situații duc de multe ori la crearea unei atmosfere de incertitudine în rândul angajaților și încurajează apariția zvonurilor.

Periodic, managementul, prin intermediul comunicării interne, ar trebui să transmită angajaților cele mai recente realizări, viziunea asupra perioadei următoare, astfel încât să le arate acestora că sunt valoroși, să îi motiveze și să le arate astfel că lucrurile sunt sub control. De asemenea, aceste informații se pot disemina foarte ușor utilizând mediile electronice: e-mail, site-uri, bloguri, liste de discuții, newsletter-uri etc.

b. Problemele cauzate de o comunicare defectuoasă între conducerea bibliotecilor județene și colectivul acestora, precum și neimplicarea bibliotecilor județene în problematica bibliotecilor publice din teritoriu, ar trebui să fie soluționate cu maximă responsabilitate. Exacerbarea lipsei de dialog,

a provocării de conflicte, a recurgerii la sancțiuni, reclamații (“spălarea rufelor în public”) nu vor ajuta la găsirea unei soluții practice, valabile pentru toate părțile implicate. Când avem un eșec al eforturilor locale, următorul pas este ar fi implicarea ANBPR, respectiv IREX. Problemele pot fi sesizate pe blogul asociației, păstrându-se confidențialitatea.

c. Fiecare bibliotecă județeană trebuie să-și asume rolul de coordonare și să își stabilească persoanele potrivite, precum și modalitățile de abordare a autorităților județene și locale, să acționeze în funcție de gravitatea problemei.

***Iași:** Cu ocazia inaugurării Serviciului Internet la Biblioteca municipală Pașcani, Coordonatorul Județean (care este și metodist) a discutat cu o parte din consilierii locali, participanți la activitate, despre atitudinea colegilor lor de partid din comuna limitrofă Valea Seacă, care nu susțineau deloc biblioteca; după aceasta, atitudinea Consiliului Local Valea Seacă s-a schimbat și în acest an biblioteca va intra în Biblionet.

C. PĂTRĂȘCAN

d. Este necesară crearea unor grupuri de sprijin la nivel local (de exemplu: *Prietenii bibliotecii* sau alte ONG-uri), care la nevoie să susțină biblioteca în fața ordonatorilor de credit.

e. Este obligatorie transmiterea mesajelor care să promoveze valoarea și importanța bibliotecilor pentru comunitate în perioada de criză economică. Eficiența mesajelor crește dacă acestea sunt clare și coerente și sunt transmise de către tot personalul bibliotecilor, către toți partenerii interesați.

***Bihor:** Cinci primari au găsit soluții pentru bibliotecile din comunele lor, nefuncționale de ani de zile, pentru a reuși să intre în programul Biblionet. (Căpâlna - 2009, Budureasa - 2010, Bratca - 2011, Bulz - 2011, Țețchea - 2011)

- S-au organizat lucrurile în așa fel încât informația și solicitarea de a redeschide o bibliotecă să vină din mai multe părți: metodistul, ca și oportunitate de deschidere a unei biblioteci adaptate secolului XXI; directorul de școală, care solicita găsirea unei soluții practice pentru redeschiderea bibliotecii, mai ales că era vorba de o zonă izolată; funcționarii sau primarul din comuna vecină care deja are o bibliotecă modernă; consultant la Inspectoratul de cultură; o personalitate locală care insista de mulți ani pentru reorganizarea bibliotecii. Implicarea unor primari sau consilieri binevoitori care pot să susțină cauza bibliotecilor publice. Bibliotecarii trebuie să profite de lansările festive și să invite primarii din zona limitrofă care nu au biblioteci funcționale sau nu sunt convinși de transformările și impactul pe care îl poate avea în comunitate o bibliotecă modernă.

- Biblioteca este bine să aibă un facilitator/promotor bine informat/în cunoștință de cauză, care să prezinte eficient ce reprezintă o bibliotecă și ce beneficii aduce programul; acesta poate fi o personalitate locală. Cel mai eficient este ca informația să ajungă la subiect (primarul, consilieri locali) din mai multe surse concomitent.

- Managerii bibliotecilor județene pot interveni pentru păstrarea în organigramă a postului de bibliotecar și/sau angajare prin participarea la ședințele de consiliu local.

***Sălaj:** trei biblioteci (Zalha, Letca și Sînmihaiu Almașului) au fost închise din diverse motive, iar reprezentanții Bibliotecii Județene au participat la ședințele Consiliului Local înainte de modificarea organigramelor, au explicat facilitățile oferite bibliotecilor prin programul Biblionet și alte proiecte, au dat exemple de bune practici din județ (invitație în biblioteci incluse, prezentare cu imagini de la activități, provocarea unor discuții între primari ș.a.). Mesajul a fost înțeles și s-a obținut aprobarea pentru angajarea unor bibliotecari și includerea în Biblionet. Mare putere de convingere au articolele din presa locală în care se menționau bibliotecile neincluse în programe și proiecte din cauza lipsei de interes a autorităților. Fiecare Bibliotecă Județeană are colaboratori în mass-media, recomandați-le să meargă în teren, exact acolo unde sunt probleme, fiind pregătiți de la început cu toate informațiile necesare.

f. Bibliotecarii trebuie să desfășoare acțiuni de foarte mare impact pentru autorități și, implicit, pentru comunitate (exemplu - activitățile culturale de amplasare):

***Sălaj:** *Sălăjeni la ei acasă:* omagierea sau comemorarea personalităților din județ, atât la Zalău, cât și în orașe sau comune. La eveniment participă autorități județene, locale, personalități și autorități invitate din comunele vecine. Se poate demonstra cât de departe poate ajunge un membru al comunității, având șansa să se informeze prin biblioteca publică, și cât de mult poate ajuta apoi comunitatea de unde a plecat.

Fiii satului, o altă activitate la care biblioteca poate oferi mult sprijin, informații și activități de mare impact, demonstrându-și utilitatea.

Obiceiuri și tradiții din zonă: activitate care se realizează în colaborare cu mai multe localități, un fel de seară literară, șezătoare, care este de mare efect iarna, impactul produs fiind deosebit.

Întâlnirea din BIBLIOTECĂ: o manifestare care poate fi multiplicată în fiecare bibliotecă publică: tematica se stabilește săptămânal, ziua și ora la fel; la astfel de întâlniri se pregătesc informații de mare interes pentru toate categoriile de public, dar este și un foarte bun prilej de întâlnire, socializare și comunicare a membrilor unei comunități, păstrându-se, tot în bibliotecă, toate informațiile despre comunitatea respectivă: trecut, tradiții, obiceiuri, momente importante, personalități ș.a. Oamenii înțeleg la astfel de evenimente că biblioteca este cartea lor de vizită și trebuie să o păstreze, să o dezvolte.

***Iași:** Bibliotecile organizează întâlniri între medici și cetățeni, în susținerea campaniilor de vaccinare, pentru informare privind contracepția, transmiterea bolilor pe cale sexuală etc.; de asemenea, se găzduiesc întâlniri periodice între specialiștii de la Camera Agricolă a primăriei și agricultori, pentru calendarul activităților agricole ce trebuie urmate.

***Neamț:** Biblioteca de la "A la Z" - în parteneriat cu instituțiile de învățământ. Grupuri țintă: preșcolari, școlari mici, școlari, liceeni. Obiective: cunoașterea de către elevi a compartimentelor și ofertei de servicii pentru public, a colecțiilor de documente specifice și a celorlalte surse de informare de care dispune biblioteca; formarea și exprimarea adecvată în solicitarea unei informații, utilizarea corectă și eficientă a instrumentelor de informare; dezvoltarea capacității de relaționare cu adulții (alții decât membrii familiei sau corpul profesoral).

Modalități de convingere

- Programul Biblionet, beneficiile implementării sale și perioada de derulare a acestuia sau prezentarea altor oportunități de dezvoltare a bibliotecii, existente la ora actuală - trebuie folosite ca argumente în relație cu beneficiarii din comunitatea locală.
- Folosirea campaniilor de conștientizare a publicului

la nivel național:

- Folosirea mesajului unitar al campaniei și a unui logo pentru biblioteca publică (același pentru toate bibliotecile).

- Folosirea instrumentelor care să îmbunătățească imaginea bibliotecilor, instrumente care conțin cuantificate exemple de succes, de nevoi ale comunității și statistici. Newsletter tipărit și electronic, coordonat de Biblioteca Județeană, IREX, ANBPR.

- Folosirea unor mesaje specifice și personalizate pentru grupurile țintă.

g. O bibliotecă activă, prin calitatea serviciilor și activităților oferite membrilor comunității, va găsi întotdeauna susținere din partea acestora. Bibliotecarii trebuie să iasă din tipare, să aducă toate categoriile de public la bibliotecă și toată comunitatea va înțelege câtă importanță are biblioteca, venind s-o susțină atunci când va fi nevoie. Pentru a realiza acest obiectiv, bibliotecarul se poate ajuta de persoane influente din localitate, care au o deosebită experiență de viață și profesională, oameni care au fost sau sunt apreciați de comunitate și care au trecut în fața autorităților. Devenind prieteni ai bibliotecii, ar sprijini instituția în multe sensuri, iar reprezentanții ai acestora ar putea face parte și din Consiliul științific al instituției.

h. Definirea criteriilor de eficiență pentru servicii și a criteriilor de performanță pentru personal. Atât primarii cât și bibliotecarii trebuie să știe, sau să li se aducă la cunoștință, exact ce înseamnă un post de bibliotecar. În zonele unde se desființează sau unde nu sunt biblioteci, aceste informații nu sunt cunoscute. Cel mai bun mod de a convinge autoritățile asupra importanței bibliotecii în comunitate este invitarea acestora la activități de amploare în alte localități, unde să participe și reprezentanții ai Bibliotecii Județene, să se pregătească pentru oficiali o mapă care să cuprindă "esența" activității unei biblioteci publice în comunitate.

3. Listă de contacte cu experiență relevantă

Delia Pantea, Bihor (delia_pantea2002@yahoo.com / 0751699819)

Florica Pop, Sălaj (bjfloricapop@yahoo.com / 0741214464)

IV. Neimplicarea comunității în viața bibliotecilor

1. Descriere

Comunitatea locală este și trebuie să devină factor activ în susținerea bibliotecilor, deoarece este cel mai influent mijloc de sensibilizare a autorităților locale. Unele mentalități și/sau comportamente pot duce la apariția unei presupuse concurențe cu instituțiile de învățământ din comunitățile respective și chiar apariția unor conflicte. De exemplu: Din moment ce fiecare școală are o bibliotecă proprie, pentru ce mai e nevoie de o bibliotecă publică?

Pentru ca implicarea comunitatii să fie eficientă se disting mai multe direcții de lucru:

- instruirea bibliotecarilor astfel încât aceștia să știe să comunice și să-și susțină cauza
 - cunoașterea nevoilor și intereselor comunității, prin definirea modului în care cetățenii sunt personal afectați de furnizarea serviciilor de bibliotecă
 - implementarea unor servicii utile astfel încât comunitatea să devină dependentă de bibliotecă
 - mobilizarea comunității prin interacțiunea bibliotecarului cu utilizatorii activi sau potențiali, schimbarea mentalității și comportamentului social față de biblioteca publică
 - identificarea persoanelor potrivite pentru a putea alcătui un grup de susținere
 - parteneriate cu instituțiile de învățământ, promovarea ideii că biblioteca este o organizație complementară ce slujește inclusiv formării și educării. Biblioteca publică asigură accesul permanent, gratuit, nediscriminatoriu pentru toți membrii comunității (inclusiv a populației școlare).

2. Soluții identificate

a. Un rol foarte important îl are bibliotecarul care trebuie să comunice cu autoritățile locale și să ceară ajutor de la comunitate. Pe parcursul lucrării de față deja au fost date multiple exemple în acest sens. Importantă este atitudinea pro-activă și dorința de a schimba ceva.

b. De asemenea, în *Legea Administrației Publice Locale nr. 215/2001, Cap. 7, Art. 109 - 111* există posibilitatea inițiativei legislative, dacă un anumit procentaj din comunitate, 5% din populația cu drept de vot semnează acea propunere; în acest caz, listele de semnături sunt un exercițiu bun pentru o intervenție de neînchidere a bibliotecii sau, de reînființare a ei.

***Sălaj:** Bobota, Măeriște: comunitățile au cerut primarilor să angajeze alt bibliotecar, s-a sesizat Prefectura, Consiliul Județean. Au urmat deplasări ale echipei Bibliotecii Județene Sălaj la fața locului, discuții cu reprezentanți ai comunității și autorităților locale, articole în presa locală, în care au fost incluse și opinii ale membrilor comunității, afectați de inactivitatea bibliotecilor.

c. abordare sistematică de tip *outreach* (*extramuros*, în afara "zidurilor") a bibliotecarului sub următoarele forme:

(1) activitatea de promovare a instituției (mergem în comunitate și vorbim despre bibliotecă);

(2) extinderea serviciilor până în cel mai îndepărtat sector al comunității, până la cel mai îndepărtat utilizator;

(3) utilizarea serviciilor bibliotecii de la distanță, în afara zidurilor ei

(4) conștientizarea serviciilor de bibliotecă (scopul fiind acela de a determina membrii comunității să utilizeze serviciile de bibliotecă măcar pentru a se convinge)

d. Colectarea și diseminarea locală și nu numai, a poveștilor de succes, folosind orice fel de canale media sau folosind resurse web 2.0 (site, blog, forum, newsletter etc.); obținerea unui feed-back permanent de la membrii comunității.

e. Identificarea și menținerea permanentă a legăturii

cu persoane influente din comunitate.

f. Diseminarea succeselor către primarii care au rezerve față de utilitatea bibliotecii sau a bibliotecarilor din localitățile respective. Această acțiune de informare cu privire la eficiența muncii de bibliotecar, poate fi făcută chiar de către bibliotecar, atât pe plan local sau județean, cât și național, beneficiind, după caz, de sprijinul Bibliotecii Județene, ANBPR și/ sau IREX.

g. Un bibliotecar informat este un bibliotecar puternic, prin urmare, el trebuie să se deprindă să fie la curent cu tot ce se întâmplă în sistemul bibliotecilor publice, informându-se continuu cu privire la toate situațiile care apar, fiind permanent înscris pe liste de discuții profesionale, forumuri etc., fiind abonat la newslettere ș.a.m.d.

h. Găsiți ocazii de a prezenta "oferta" de servicii a bibliotecii dumneavoastră în locuri unde se adună membrii comunității (la ieșirea din biserică, la magazine și oriunde se pot transmite informații direct sau prin distribuirea unor materiale publicitare). Pentru realizarea materialelor publicitare se poate apela la Biblioteca Județeană sau la diverse sponsorizări, finanțări etc.

i. Organizați și înființați activități și servicii noi, vizându-i și pe cei care nu au fost atrași încă spre bibliotecă. În acest scop, bibliotecarul va face analiza nevoilor de informare, de educație, socializare, relaxare ș.a., și în funcție de rezultate va organiza activități menite să atragă toate categoriile de public. Trebuie profitat punctual de nevoia sau interesul manifestat de oricine. Pentru asta trebuie doar atenție, amabilitate și o bună cunoaștere a propriei biblioteci, prezență de spirit și capacitate de improvizație și spontaneitate.

j. O acțiune recomandată datorită impactul deosebit este colectarea semnăturilor de susținere din partea comunității locale și a personalului Bibliotecii Județene. Semnăturile pot fi strânse nu numai când apar situații de risc, ci și atunci când lucrurile merg foarte bine. De exemplu, dacă în urma unei acțiuni de succes a bibliotecii dumneavoastră multă lume este mulțumită de rezultat, puteți face o listă cu semnături care să fie alăturată unui text/unei scrisori către primar sau Consiliul Local în care să explicați de ce acea activitate a fost bună pentru comunitate. La fel de bine puteți face un caiet în care utilizatorii pot să-și scrie impresiile (similar cu Cartea de Onoare). Dacă cineva rezolvă o problemă personală cu ajutorul informației primite la biblioteca publică încercați să faceți cunoscut acel exemplu: rugați persoana să scrie o scrisoare de mulțumire primarului sau bibliotecii, rugați primarul să vă permită să veniți la sedința Consiliului Local (este dreptul constituțional al oricărui cetățean român să participe la ședințele Consiliului Local) unde să prezentați 1-2 persoane care au povești interesante de spus. Lista de semnături – în situație de criză (când primarul e obligat să reducă costuri) sugerează primarului și Consiliului Local două lucruri: bibliotecarul are mulți consăteni pe care se poate baza când le solicită să acționeze în vreun fel, dar și că un număr important de persoane intervin pentru bibliotecă deoarece utilizează serviciile acestora și sunt mulțumiți.

3. Listă de contacte cu experiență relevantă

Florica Pop, Sălaj (bjfloricapop@yahoo.com / 0741214464)

Mihail Grinea, Iași (mihail_grinea@yahoo.com / 0758111499)

Virgil Cojocaru, Neamț (virg_cojo@yahoo.com / 0741770377)

ANEXĂ

FIȘĂ INDIVIDUALĂ A POSTULUI de *BIBLIOTECAR* (Model)

Numele și prenumele: _____

Specialitatea: *BIBLIOTECAR / BIBLIOGRAF*

Postul pe care îl ocupă: *BIBLIOTECAR RESPONSABIL*

Compartimentul: *BIBLIOTECA COMUNALĂ / ORĂȘENEASCĂ*

Încadrare: *BIBLIOTECAR / BIBLIOGRAF* (angajat pe perioadă nedeterminată); gradația / treapta _____

Cerințe: - studii: *LICEALE* cu bacalaureat, sau *SUPERIOARE* și

- studii specifice postului: *ATESTAT de bibliotecar acordat de Ministerul Culturii și Cultelor*

sau

- studii de specialitate: *POSTLICEALE, COLEGIU sau SUPERIOARE de BIBLIOTECONOMIE*

- vechime: _____ ani

Relații: - ierarhice: *PRIMĂRIE; CONSILIU LOCAL;*

- colaborare: *BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ, INSTITUȚII LOCALE, FUNDAȚII, O.N.G.-uri etc.*

Unități de competență (atribuții):

Sarcinile de serviciu obligatorii reprezintă 40 ore / săptămână, din care, cel puțin 4 ore / zi cu publicul.

Descrierea ocupației:

Biblioteca, o componentă importantă a vieții social-culturale, înseamnă o colecție organizată de cărți, publicații speciale (ziare, reviste etc.), alte documente grafice și audio-vizuale și pe alte suporturi informaționale, precum și serviciile unui personal capabil să asigure și să pună la dispoziție aceste materiale utilizatorilor săi, în scopul satisfacerii necesităților de educare, informare, documentare, cercetare și recreere ale acestora.

Personalul capabil să realizeze acest deziderat este alcătuit din bibliotecari, funcțiile acestora având menirea să asigure circuitul documentelor de bibliotecă de la achiziție și intrarea lor în patrimoniul bibliotecii până la punerea la dispoziția utilizatorilor.

Fiecare bibliotecar se integrează într-o muncă în colectiv, sarcinile lui fiind percepute ca un efort în ansamblul activității colectivelor. Personalul de specialitate specific unei biblioteci constituie o latură definitorie în organizarea și buna desfășurare a acesteia.

Bibliotecarului îi revin sarcini complexe legate de:

- *constituirea și dezvoltarea colecțiilor;*
- *evidența documentelor de bibliotecă;*
- *catalogarea documentelor achiziționate;*
- *clasificarea zecimală (indexarea) a documentelor;*
- *cotarea documentelor;*
- *organizarea cataloagelor de bibliotecă;*
- *organizarea documentelor de bibliotecă și conservarea acestora;*
- *activitatea cu utilizatorii privind comunicarea documentelor (gestionarea materială a împrumuturilor la domiciliu sau consultarea în sala de lectură), precum și alte servicii de bibliotecă.*

Realizarea în condiții optime a acestor sarcini este posibilă în contextul existenței unor criterii de evaluare a profesiei de bibliotecar:

- *o bună pregătire biblioteconomică și o continuă activitate de perfecționare și autoperfecționare profesională;*
- *solide cunoștințe de cultură generală;*
- *noțiuni generale de psihologie și psihopedagogia lecturii și a cititorului;*
- *solicitudine, răbdare, calm, amabilitate, politețe, tact, promptitudine în relațiile cu utilizatorii;*
- *capacitatea de stabilire a unor raporturi empatică cu utilizatorii;*
- *abilitate, politețe, fermitate și eficiență în relațiile cu administrația locală și furnizorii;*
- *capacitatea de a se integra în activitatea colectivă, de a menține și stimula un climat de colegialitate în cadrul lucrului în echipă;*

- interesul de a aprecia randamentul activității sale în raport cu mijloacele de care dispune, pe de o parte și, în funcție de serviciile datorate utilizatorilor, pe de altă parte;

- capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe și deprinderi eficiente de muncă.

**BIBLIOTECAR / BIBLIOGRAF
UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ**

<i>Domeniile de competență</i>	<i>Unitățile de competență</i>
Administrație	Întocmirea de acte administrative și de contabilitate Întocmirea somațiilor
Competențe generale la locul de muncă	Aplicarea NPM și PSI Păstrarea curățeniei și crearea unui ambiant plăcut Menținerea relațiilor de colaborare profesională
Dezvoltare profesională	Perfecționarea pregătirii profesionale
Gestionare	Achiziția documentelor de bibliotecă Catalogarea - clasificarea / indexarea documentelor de bibliotecă Depozitarea și conservarea documentelor de bibliotecă Evidența documentelor de bibliotecă din fonduri Inventarierea fondurilor de bibliotecă
Marketing	Promovarea produselor / serviciilor bibliotecii Prospectarea pieței editoriale
Planificare	Planificarea activității proprii
Relații cu utilizatorii	Acordarea de consultanță utilizatorului Comunicarea cu utilizatorul Oferirea documentelor de bibliotecă spre împrumut utilizatorului

Am anexat doar fișa generală postului pentru localitățile care nu au post de bibliotecar, încercând să rămânem aproape de subiectul acestui *Ghid*.

La cerere sunt disponibile următoarele materiale care descriu atribuții specifice muncii bibliotecarului. Vă rugăm adresați orice solicitare D-lui Mihail Grinea Iași (mihail_grinea@yahoo.com / 0758111499).

- *Întocmirea de acte administrative și de contabilitate*
- *Întocmirea somațiilor*
- *Aplicarea NPM și PSI*
- *Păstrarea curățeniei și crearea unui ambient plăcut*
- *Menținerea relațiilor de colaborare profesională*
- *Perfecționarea pregătirii profesionale*
- *Achiziția documentelor de bibliotecă*
- *Catalogarea – clasificarea / indexarea documentelor de bibliotecă*
- *Depozitarea și conservarea documentelor de bibliotecă*
- *Evidența documentelor de bibliotecă*
- *Inventarierea fondurilor de bibliotecă*
- *Promovarea produselor / serviciilor de bibliotecă*
- *Prospectarea pieței editoriale*
- *Planificarea activității proprii*
- *Acordarea de consultanță utilizatorului*
- *Comunicarea cu utilizatorul*
- *Oferirea documentelor de bibliotecă spre împrumut utilizatorului*
- *Elemente ale proiectului de buget*

Cuprins

De ce “Grupul Impact”?	7
Argument.....	9
I. Probleme de personal.....	11
II. Reduceri bugetare	26
III. Comunicare defectuoasă la diferite nivele	30
IV. Neimplicarea comunității în viața bibliotecilor	36
Anexă	40